

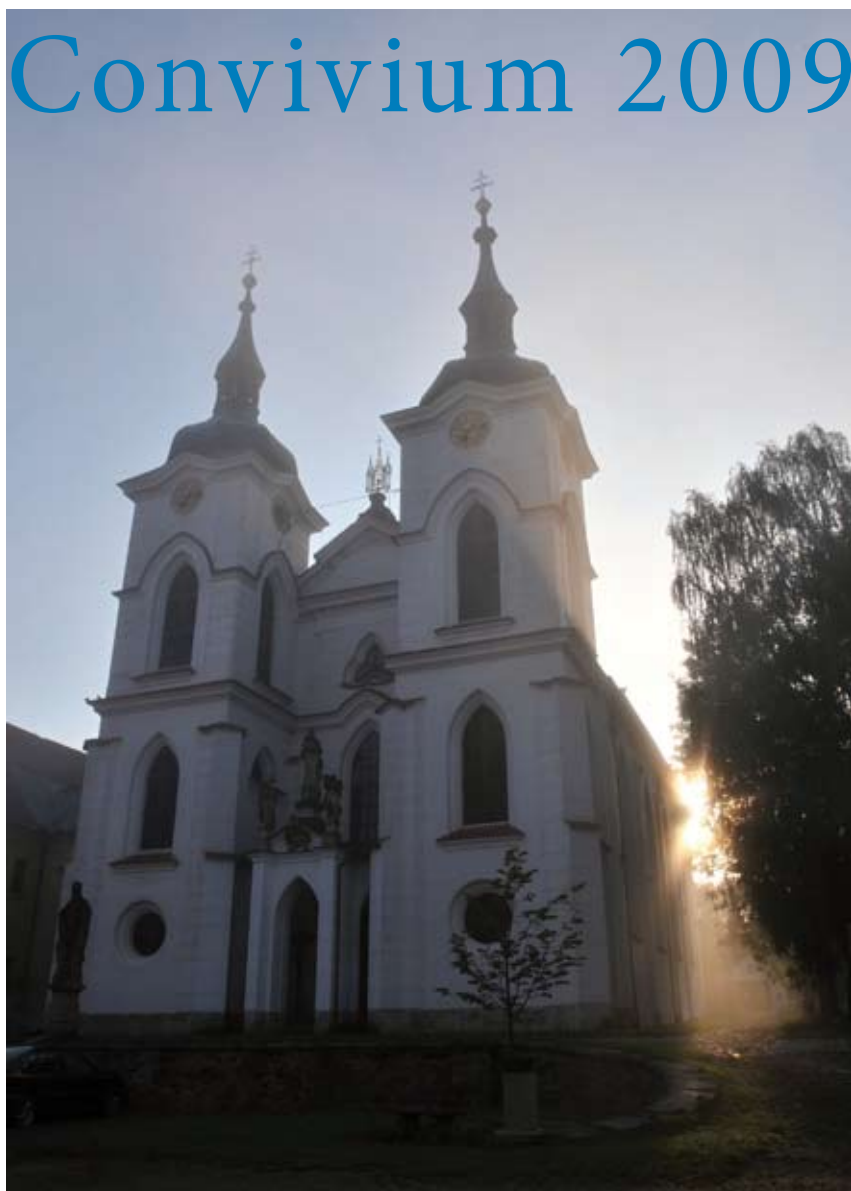
Třetí srpnový týden patřil už pošetě duchovní hudbě, jejíž vyslanci z celé země (ale i odjinud) se opět sešli v premonstrátské kanonii Želiv. Řeč je o Mezinárodní letní škole duchovní hudby Convivium 2009 (www.convivium.cz), kterou pořádá tradičně Společnost pro duchovní hudbu.

Convivium latinsky znamená soužití, ale také hostina. Oba dva významy jsme naplňovali. Hned úvodem je třeba říci, že letos se moc dařilo lidsky, hudebně i co do počasí.

Pokud jde o soužití, sjelo se přes sto lidí a z mnoha reakcí je jasné, že ti lidé si více než sedli. Hymnu Convivia - *Ecce quam bonum et quam jucundum habitare fratres in unum* (Jak dobré a radostné je, když bratři pobývají spolu) bylo jednoduché naplňovat. O naše lidské potřeby se postarali otcové premonstráti, hudebně nás opečovávala řada výborných lektorů.

Základem opět byl gregoriánský chorál (ranní rozezpívání, výuka, večerní kompletář), o nějž s radostností sobě vlastní pečoval Jiří Hodina. Tři lektorské nováčky jsme letos přivítali mezi námi. S hudbou anglikánské církve od renesance po současnost nás výborně seznamoval John Bowley (UK). Třída původně zamýšleného postromatického ordinária zmutovala do hudby postbarokní až postmoderní, když její vedoucí Marek Štryncel obdaruval Convivium vlastním opusem, které i skvěle nacvičil. Byl to ostatně on, kdo pečoval i o třídu sbormistrovskou. Třetím z nových lektorů byl Terry François (Fr), jenž nás osvobozoval od klasicko-hudební strnulosti při výuce rozpořbovaných spirituálů. Svě místo opět po dvou letech skvěle obhájil šéf pravoslavné třídy otec Grzegorz Cebulski (Pol). Varhaníky opět k jejich spokojenosti drezíroval Vincent Rigot (Fr). I když jsme letos poprvé měli k dispozici dvě vynikající lektorky zpěvu – Nicki Kennedy (UK) na přednes a Veroniku Höslovou na techniku, zájem byl tak velký, že bychom je snad museli naklonovat, aby se dostalo na všechny. Další novinkou ale bylo to, že z tradiční školky se vyčlenila dětská hudební třída, kterou vedla Magdaléna Pospíšilová. Celkově měly děti v péči Libuše a Veronika Pečené. Všem jsme vděční za vydařený týden.

Convivium začalo – jak jinak – u rautu, kde jsme se seznámili navzájem, ale i se zástupci želivských premonstrátů. Pro

úvodní nedělní mši svatou jsme nacvičili vkusně latinské ordinárium současného německého skladatele Wolframa Menschika, alternující chorál a polyfonii. No a pak jsme týden (kromě volné středy odpoledne) cvičili, aby závěrečné koncerty v pátek (solisté a varhany) a v sobotu (sbory), stejně jako nedělní závěrečná mše Štrynclova vyzněly ke spokojenosti všech. Po večerech jsme dělali různé věci: začali jsme večerem scénického tance skupiny Nebeský oheň, slyšeli jsme koncert vokálního kvarteta Q Vox, dr. Kindler držel

Klášteří kostel Narození Panny Marie v Želivě

přednášku o arménské hudbě, obveselila nás skupina Marcipán Jiřího Hodiny a koncertem nás podarovali i sami lektori. Průběžně fungovaly zájmové kroužky s pracovním označením *convivium*, *convinium* a *confumarium*: i to se (spolu s méně zájmovým *conrochariem*) do pojmu *convivium* vejde. Tak když Pán Bůh dá, sejde se malé Convivium za rok v Nových Hradech. Už se těšíme.

Pavel Svoboda

Z OHLASŮ:

Z pěveckého i společenského hlediska to byl nádherný týden.

Tato akce je hlavně o lidech a o tom co společně dělají.

Překvapila mě vysoká hudební úroveň všech zúčastněných.

Repertoár mě velmi uspokojil.

Na Conviviu jsem byla poprvé a odjela jsem se spoustou zkušeností a zážitků.

V Želivu byl krásný a plnotučný čas.

Pokud to jen trochu půjde, s velkou chutí se zúčastním znovu a pozvu i další známé chrámové zpěváky a muzikanty.

John Bowley ve třídě anglikánských nešpor

Spirituály a gospels na Conviviu

Terry a Mary

Překvapením pro frekventanty letošního Convivia byl žánr spirituálů a zejména jejich lektor Terry François. Svým nasazením při hodinách nakazil celý kurs a své ovečky si „omotal kolem prstu“. Každá lekce s tímto usměvavým energickým mužem byla pro nás potěšením. Zajímalo nás, kdo to vlastně je, odkud k nám přišel a co se skrývá pod jeho pří-

jemným zevnějškem. Nebylo nic snadnějšího, než se ho ve středečním volném odpolední zeptat. Odpovídal ochotně na všechny naše otázky a souhlasil, abychom se o odpovědi podělili také s vámi.

Terrymu je 41 let a narodil se v Karibiku na ostrově Martinik, bývalé francouzské kolonii, dnes francouzském zámořském území. Obyvatelé – kreolové jsou potomky především Francouzů, Španělů a Afričanů, kteří sem byli v minulosti zavlčeni jako otroci. Terryho dědeček byl bílý Francouz a babička Afričanka. Jeho rodnou řečí je tedy francouzština a kreolština. Jeho národnost je, jak sám říká „bohužel“ francouzská.

Pochází z chudé rodiny, narodil se jako osmý z devíti dětí. Tatínek byl rybář, ale přivydělával si i jinými pracemi, a maminka musela kromě starosti o rodinu pracovat na poli. Rodiče se aktivně hudbě nevěnovali, ale v širší rodině hudební tradice je.

Ve dvanácti letech toužil zpívat v katolické kostele, ale nebylo to možné, protože v té době se tam buď nezpívalo vůbec, nebo zpívala pouze děvčata. Ve čtrnácti začal poslouchat v rádiu spirituály a Golden Gate Quartet, jehož členem

Při úvodní mši svaté (dir. Pavel Svoboda)

se později sám stal. V tomto věku také přestoupil k protestantské církvi, přestože rodiče byli katolíci stejně jako většina obyvatel Martiniku. Terry říká, že tehdy mu protestantská církev dala v podmínkách Martiniku větší svobodu a otevřela mu svět hudby, ve kterém se mohl realizovat – zpívat a dirigovat. Nyní není aktivním členem žádné komunity, osobní vztah k Bohu je pro něj důležitější.

V šestnácti začal aktivně spirituály zpívat a založil společně s kamarády kvartet. Po škole začal pracovat a po třech letech odjel za vydělané peníze a s finanční pomocí své obce studovat hudbu na Jamajku, na Trinidad a poté na pět let do Spojených států. Tam ukon-

Sestra Jacka OP

Marek Štrynci se představil nejen jako dirigent, ale i jako skladatel.

čil hudební vzdělání v roce 1995 v oborech duchovní hudba, dirigování a zpěv a usadil se v Paříži, kde žije také dalších pět jeho sourozenců (jeho vlastními slovy „pouze sourozenci číslo 1, 2 a 9“ zůstali na Martiniku). V Paříži hledal uplatnění nejprve jako operní zpěvák, ucházel se o místo v Pařížské opeře, ale neuspěl. Přelomovým bylo jeho setkání se skupinou Golden Gate Quartet v roce 1998. Jeden jeho člen tehdy onemocněl a hledali náhradu, Terry uspěl v konkursu a dalších 6 let působil s Golden Gate Quartetem na „plný úvazek“ a dodnes s nimi zpívá jako externista.

V roce 2002 založil Gospel Workshop, který pořádá kursy pro zájemce o gospels a spirituály. Ročně tudy projde přibližně 200 studentů – amatérů různého věku. Kromě Terryho, který Gospel Workshop vede, zde působí další 3 – 4 učitelé (viz www.tfgospelsingers.com). Současně zpívá ještě v jazzové skupině Vocal Porter (www.vocalporter.com). Kromě těch-

to aktivit dělá odborného konzultanta a praktického lektora pro pěvecké sbory.

Terry je ženatý, jeho žena je Filipínka, děti zatím nemá. Na rodný Martinik se pravidelně vrací, naposledy měsíc před Conviviem, když jeho maminka slavila 84. narozeniny.

Na otázku, jakou hudbu poslouchá, odpovídá, že je tak zaměstnaný, že na poslech hudby nemá čas a poslouchá ji pouze, pokud to potřebuje ke své práci. Má rád klasickou hudbu – Brahmsa, Mozarta, jazz, Duka Elingtona, blízko má k afric-

ké hudbě a k tradiční hudbě Martiniku. Za nejlepší odpočinek považuje spánek a jídlo, rád fotografuje – zejména přírodu. Knihy čte výhradně o muzice, na víc nemá čas. Umí dobře vařit, především speciality kreolské kuchyně – ryby, pečené banány, ale oblíbil si také kuchyni asijskou a francouzskou. Na otázku po plánech do budoucna odpovídá, že by se rád věnoval opernímu zpěvu, který studoval a stále se v něm zdokonaluje. V naší zemi je poprvé a do Želiva přijel rovnou z letiště a právě tak i odjíždí, ale doufá, že se k nám ještě někdy vrátí.

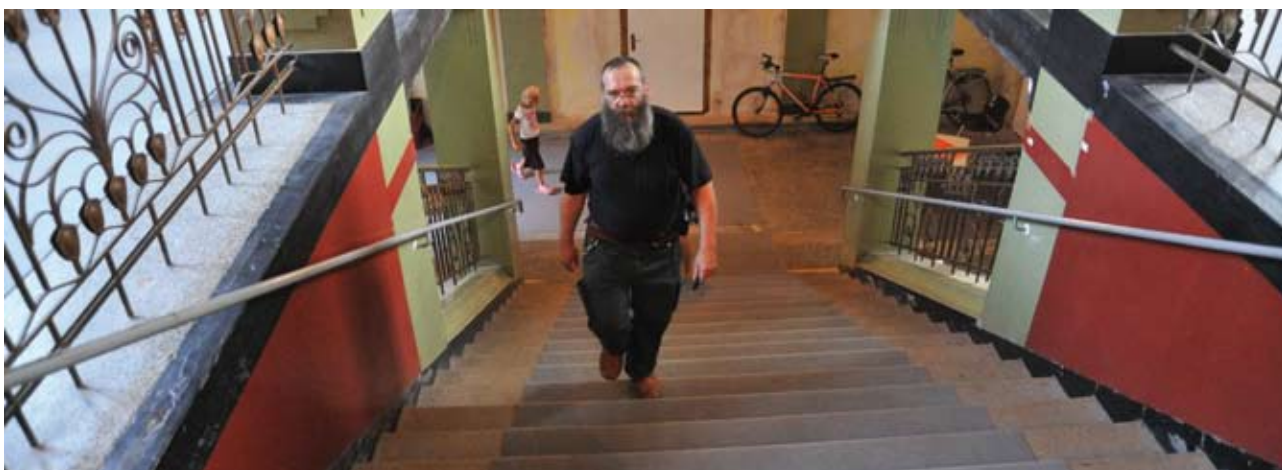
O svých studentech na Conviviu říká, že jsou tišší a uctivější než Francouzi, ale nejsou zvyklí klást otázky a občas mu chybí zpětná vazba. Na otázku, zda jsou vůbec běloši schopni zpívat dobře „černou hudbu“, odpovídá jednoznačně že ano, že ale není smyslem kopírovat černošský způsob, je důležité zpívat tak, jak to kdo sami cítí. I hudbu Mozartovu a Brahmsovu přece hrají a poslouchají lidé na celém světě a nikdo se neznepokojuje otázkou, že to původně není jejich kultura. Operu hrají a poslouchají stejně tak v Japonsku jako v Itálii.

A jak Terry vysvětluje rozdíl mezi spirituálem a gospem? Spirituály jsou starší, původnější písně Afroameričanů, které spojují africké hudební dědictví s texty protestantských hymnů. Gospels vznikaly později, mají svou typickou rytmickou formu a vyjadřují spíše soukromou víru a osobní vztah k Bohu. Terry je hluboce věřící a podle jeho vlastních slov zpívá spirituály a gospels právě proto, aby tento svůj vztah k Bohu vyjádřil.

Rozhovor vedly Marie Štastná a Kamila Plisková

Otec Grzegorz Cebulski

Terry François ve své třídě

My life flows on in song above earth's
lamentation.
I hear the real tho' far off hymn that
hails a new creation.
No storm shake my inmost calm,
I hear the music ringing; It sounds and
echoes in my soul.
Oh, how can I keep from singing?
What tho' the tempest 'round me roars,
I know the truth, it liveth!
What tho' the darkness 'round me falls.
Songs in the night it giveth!
No storm shake my inmost calm,
I hear the music ringing; Since love is Lord
of heav'n and earth.
Oh, how can I keep from singing?

OH, HOW CAN I KEEP FOR SINGING

Setkání s Terryem Françoisem bylo pro všechny jeho studenty velmi silné a objevné. Nejen po hudební a výrazové stránce, ale také lidsky – byl velmi skromný a vlídný. Projevovali jsme se zprvu tiše a nepříliš emocionálně, soustředěně jsme sledovali noty a pilovali souzvuk hlasů a přesnost rytmu. Když se nás Terry ptal, zda se nám líbí to, co zpíváme a jak pracujeme, nadšeně jsme přikyvovali a usmívali se – ale pro jeho temperament to bylo pořád málo... Po koncertě lektorů byl dojatý, jak se nám líbil Händlův Mesiáš (někdo řekl, že má mnoho nahrávek tohoto díla, ale takhle zazpívat, to že ještě neslyšel) a soustředěně a vážně zpívané spirituály. Po závěrečném koncertě sborů naopak chválil nás, že jsme vydali tolik vnitřní energie – on ji zprvu dodával nám, pak my jemu – a že to, co

Střeďeční rekreace proběhla v režii skupiny Marcipán.

jsme zpívali, bylo opravdovým poselstvím pro posluchače. Zvláště velkou radost měl ze spirituálu Oh, How Can I Keep from

Vernonika Höslová (vlevo) a Nicki Kennedy (vpravo) při koncertě lektorů

Singing, protože má k němu osobní příběh. Když začal zpívat s Golden Gate Quartetem, sbormistr byl vážně nemocný a Terry mu poslední čtyři měsíce života dodával energii právě touto písní. A od té doby toužil ji provést s nějakým sborem – poprvé se to zdařilo právě na Conviviu (noty viz www.convivium.cz v části lektorů, noty ke stažení).

-jš-

Snímky pro tuto přílohu fotografoval a vybral Jiří Rohel, zde na fotografii Timona Svobody.